

عنوان مقاله:

بررسی قابلیت و کاربرد خدمات اکوسیستمی به عنوان شاخص های اکولوژیکی در مدل DPSIR (مطالعه نمونه: تالاب چغاخور)

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های محیط زیست، دوره 5، شماره 10 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

فاطمه جهانی شکیب* - دانشجوی دکترای رشته آمایش محیط زیست، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

بهرام ملک محمدی - استادیار گروه برنامه ریزی و مدیریت محیط زیست، دانشکده محیط زیست، دانشگاه تهران

لعبت زبردست - استادیار گروه برنامه ریزی و مدیریت محیط زیست، دانشکده محیط زیست، دانشگاه تهران

فاطمه عادلی - دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی، مدیریت و آموزش محیط زیست، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

مفهوم خدمات اکوسیستمی، جاذبه ی بالا و رو به رشدی را برای دانشمندان محیط زیستی، مدیران و تصمیم گیران به وجود آورده است. به تازگی، رشد اطلاعات کاربردی خدمات اکوسیستمی به دلیل انتقال مفهوم پویایی سیستم ها، به وفور مشاهده می شود. در واقع، روند توالی نگرش به ارزیابی سرزمین نیز گرایش به استفاده از این مفهوم بین رشته ای دارد که مبانی علمی اکولوژیک مدیریت را با اقتصاد و سیاست گذاری نزد متولیان نزدیک کرده است. اکوسیستم های تالابی با خدماتی مانند: استفاده های تفریحی، تنظیم آب وهوا، پرورش ماهی و ذخیره آب، به جوامع انسانی فواید فراوانی می رسانند. سلامت این اکوسیستم های ارزشمند به شدت با فشارهای محیط زیستی ناشی از فعالیت های انسانی، مورد تهدید قرار گرفته است. به ویژه، در کشورهای در حال توسعه که حفاظت از اکوسیستم های تالابی برای شهروندان و سیاست گذاران به طور گسترده، مهم شناخته نشده است. هدف از این تحقیق، بررسی قابلیت و به کارگیری خدمات اکوسیستمی در مدل تجزیه وتحلیلی نیرومحركه، فشار، وضعیت، اثر و پاسخ به عنوان شاخص های اکولوژیکی است. به منظور مطالعات ارزیابی وضعیت محیط زیست با توجه به توانایی این مدل در مقیاس های مختلف، محیط زیست تالاب چغاخور در مقیاس کلان بررسی شده است. نتایج نشان داد که نیرومحركه های شناسایی شده در محدوده مطالعه (توسعه کشاورزی، فعالیت های معدنی، رشد سکونت گاه ها و گردشگری، رشد جمعیت با اثر جمعی و بیش از همه افزایش نیاز آبی در عین خشک سالی)، بر محیط زیست فشارهایی وارد کرده که از طریق تغییرات و نوسانات ساختاری بر تالاب پدیدار شده است. به دنبال این امر عملکردهای طبیعی که به ساختار وابسته هستند، دچار تغییرات و درنهایت سبب کاهش یا از دست دادن خدمات اکوسیستمی محیط زیست تالاب و سرزمین محل استقرار آن همچون تولیدی، تنظیمی، پشتیبانی و فرهنگی می شوند. بنابراین، در این تحقیق نشان داده شد که خدمات اکوسیستمی تالاب به عنوان شاخص هایی که به طور مستقیم ناشی از عملکرد و ساختار هستند، از این طریق ملموس تر و جامع تر قابل درک می باشند.

کلمات کلیدی:

خدمات اکوسیستمی، مدل نیرومحركه، فشار، وضعیت، اثر و پاسخ، شاخص اکولوژیکی، تالاب چغاخور

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2059343>

